

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მელვინე

მელვინე, საღვინის მოხელე შუა საუკუნეების საქართველოში. ექვემდებარებოდა სამეფო კარის საღვინის უწყების ხელმძღვანელს – მელვინეთუხუცესს.

„ხელმწიფის კარის გარიგების“ (XIII ს.) თანახმად, მ. საღვინის მუქიფთან (ძღვნის გამგე) და საღვინის მოლარესთან (საღვინის ქონების მცველი) ერთად მსახურობდა მეფის სასახლის საღვინეში. მათ

ევალეობდათ მეფის მომსახურება სანოლში (მეფის აპარტამენტი) და ნადიმის დროს. რიგითი მ-ების ფუნქციაში შედიოდა საღვინის, იარაღისა და მანდილის (ხელსახოცი) სისუფთავებზე ზრუნვა: „მანდილი ... რა დამტვერიანდეს, გარეცხვა უნდა. საფარეშოს მიიღებს მელვინე და ერთს მაშრაპას ღვინოს მიართოშს, გარეცხენ და საღვინესვე მიიღებენ“.

მ-ს ეძლეოდა სარგო. მელვინეთუხუცესს ასევე ექვემდებარებოდა პირის მ. (პირის მწდე) და მეტიკისპირე. მათ შორის ფუნქციები მკაფიოდ იყო განაწილებული: მეტიკისპირეს სასახლემდე ღვინო უნდა მიეტანა და „კართან დაედო“, მაგრამ სასახლეში შესვლის უფლება არ ჰქონდა, მ-ის პირდაპირი მოვალეობა კი იყო საღვინის მოვლა, ღვინის მომარაგება და შენახვა. დიდი მეჭლისის დროს პირის მ-ს მეფისათვის უნდა მიერთმია ღვინო. მ-ები მელვინეთუხუცესთან ერთად მეფეს თან ახლდნენ მცირე მეჭლისისა და სხვა გადაადგილების დროს.

ლიტ.: ა ნ თ ე ლ ა ვ ა ი., საქართველოს ცენტრალური და ადგილობრივი მმართველობა XI-XIII საუკუნეებში, თბ. 1983; ცენტრალური და ადგილობრივი სამოხელეო წყობა შუა

საუკუნეების საქართველოში თბ., 2017.

ი. უჭაჭურიძე
